

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 04 marca 2026 r.
znak sprawy: DHR.n.058.2.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 15281 w sprawie wpływu decyzji inwestycyjnych Grupy Azoty SA dotyczących Grupy Azoty Kopalni i Zakładów Chemicznych Siarki „Siarkopol” SA na bezpieczeństwo nawozowe i żywnościowe państwa

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację posłanki Anny Krupki w sprawie wpływu decyzji inwestycyjnych Grupy Azoty SA dotyczących Grupy Azoty Kopalni i Zakładów Chemicznych Siarki „Siarkopol” SA na bezpieczeństwo nawozowe i żywnościowe państwa, przedstawiam informacje przygotowane na podstawie analizy Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB.

Siarka (S) występuje w przyrodzie w stanie rodzimym oraz w wielu minerałach i związkach. Zasadniczo siarka pozyskiwana jest na dwa sposoby: jest wydobywana ze złóż siarki rodzimej i perytów (produkcja niewymuszona) lub odzyskiwana z innych źródeł (produkcja wymuszona). **W gospodarce światowej utrzymuje się tendencja spadkowa wydobycia siarki rodzimej. Wydobycie kopalnej siarki rodzimej jest kosztowne, dlatego jest ona zastępowana tanio pozyskiwaną siarką odzyskiwaną z zasiarzonych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej.** Obecnie siarka na świecie pozyskiwana jest praktycznie w całości z innych źródeł niż złoża siarki rodzimej. Względny ekonomiczne, ekologiczne i logistyczne spowodowały, że zasiarzony gaz ziemny i ropa naftowa, piaski bitumiczne, węgle kamienne oraz gazy odlotowe hutnictwa przetwarzającego rudy lub koncentraty siarczkowe, stały się podstawowymi jej źródłami. Usunięcie siarki z tych surowców jako składnika szkodliwego i niepożądanego stało się bowiem konieczne. Wśród praktycznie wykorzystywanych wtórnych źródeł siarki znajduje się również odpadowy kwas siarkowy oraz wody technologiczne powstające przy eksploatacji złóż siarki.

Polska jest obecnie jedynym krajem na świecie, w którym siarkę rodzimą wydobywa się z ziemi za pomocą metody podziemnego wytapiania. Eksploatacja otworowa w Polsce prowadzona jest w dwóch czynnych kopalniach: Osiek (od 1993 r.) w rejonie tarnobrzeskim i Basznia (od 2019 r) w rejonie lubaczowskim. Są to jedyne na świecie otworowe kopalnie siarki rodzimej na świecie. Dodatkowym, znaczącym źródłem siarki w Polsce jest odsiarczanie importowanej ropy naftowej w polskich rafineriach. Główni producenci siarki elementarnej i odzyskiwanej to Grupa Azoty Kopalnie i Zakłady Chemiczne Siarki Siarkopol SA (kopalnia siarki Osiek), ORLEN SA (rafineria w Płocku, rafineria w Gdańsku), PGNiG Grupa ORLEN SA, Polska Siarka sp. z o.o. (kopalnia Basznia).

Trendy w kierunkach wykorzystania siarki elementarnej w Polsce, zgodne są z tymi, jakie obserwowane są na świecie. Siarka w Polsce jest wykorzystywana przede wszystkim w przemyśle chemicznym (około 90%) do produkcji kwasu siarkowego, który jest kluczowy w produkcji nawozów mineralnych (fosforowych i siarkowych).

Jak wynika z danych Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią oraz GUS produkcja i wydobycie siarki w Polsce od 2018 r. wykazuje trend spadkowy. **W 2024 r. całkowita produkcja siarki wyniosła 639,2 tys. ton** wobec 1005,5 tys., ton w 2017 r. Wydobycie siarki w 2024 r. wyniosło natomiast 334 tys. ton, przy czym jak wynika z danych Państwowego Instytutu Geologicznego 293,4 tys. ton przypadało na kopalnię Osiek, natomiast 40,65 na kopalnię Basznia. W 2023 r. w kopalni Osiek wydobyto 431,8 tys. ton Siarki, a w kopalni Basznia – 40,2 tys. ton. W 2022 r. było to odpowiednio 446,0 i 30,88 tys. ton.

Polska jest eksporterem netto siarki, a wolumen eksportu siarki od lat zdecydowanie przewyższa import, który jest niewielki. Spadek produkcji i wydobycia siarki od 2018 r. należy prawdopodobnie wiązać z istotnym zmniejszeniem eksportu. W latach 2014-2018 eksport siarki przekraczał 500 tys. ton, w tym około 350 tys. ton było eksportowane do Maroka. Z kolei od 2019 r. eksport do Maroka nie był realizowany, co skutkowało tym, że wolumen eksportu siarki w ostatnich latach wynosił od 119,3 tys. ton w 2020 r. do 182,4 tys. ton w 2022 r. Jednocześnie, jak wskazują szacunki Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią w 2024 r. krajowe zapasy siarki zwiększono o 136 tys. ton.

Spadkowi produkcji i wydobycia siarki towarzyszył spadek produkcji kwasu siarkowego. Według danych GUS jego produkcja w 2024 r. wyniosła 1,19 mln ton w przeliczeniu na 100% H₂SO₄ wobec 1,56 mln ton w 2020 r., 1,71 mln ton w 2017 r. oraz 1,55 mln ton 10 lat wcześniej. Istotna część kwasu siarkowego jest kierowana na

eksport. W ostatnich latach wolumen eksportu kwasu siarkowego wynosił około 400-450 tys. ton, natomiast import to kilkanaście tys. ton.

Istotnym źródłem siarki wykorzystywanym w rolnictwie jest siarczan amonu. Siarczan amonu w Polsce produkowany jest głównie jako produkt uboczny w procesach chemicznych, przede wszystkim przy wytwarzaniu kaprolaktamu (półproduktu do produkcji nylonu). W 2024 r. produkcja siarczanu amonu w Polsce wyniosła 485,0 tys. ton wobec 403,6 tys. ton rok wcześniej oraz 634.3 tys. ton 10 lat wcześniej. Obecnie wyprodukowany w kraju siarczan amonu jest w przeważającej części wykorzystywany w polskim rolnictwie.

Polska w ramach UE należy do największych eksporterów siarki (CN 2503, w kontekście handlu wewnątrzwspólnotowego oraz z krajami trzecimi). W 2024 r. była piątym eksporterem pod względem wolumenu wywozu, po Hiszpanii, Holandii, Grecji i Niemczech.

W 2024 r. eksport siarki (CN 2503 i 2802) wyniósł 168,8 tys. ton, import 0,1 tys. ton, zużycie krajowe – jak wynika z danych Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią - 334,9 tys. ton. Bazując na danych za rok 2024 dotyczących całkowitej produkcji i wydobycia siarki można przyjąć, że **w przypadku zaprzestania wydobycia siarki w kopalni Osiek, krajowa produkcja siarki zmniejszy się o około 290 tys. ton, a zatem wyniesie mniej więcej 345 tys. ton**, a być może i więcej, gdyby wydobycie w kopalni Basznia, w związku ze wzrostem zapotrzebowania na siarkę zostało zwiększone. Niemniej jednak w przypadku wstrzymania wydobycia siarki w kopalni Osiek prawdopodobnie eksport siarki zostałby wyraźnie zmniejszony. **W tych warunkach krajowe zapotrzebowanie na siarkę (około 335 tys. ton rocznie) zostałoby zaspokojone w całości lub prawie w całości z krajowej produkcji siarki z innych źródeł niż wydobycie z kopalni Osiek oraz z krajowych zapasów, ewentualnie w niewielkiej części z importu.** Import w ostatnich latach nie przekraczał 1 tys. ton, ale w latach 2017-2018 było to około 20-30 tys. ton.

W ocenie IERiGŻ PIB **wstrzymanie wydobycia siarki w kopalni Osiek nie powinno powodować większych problemów z dostępnością siarki na krajowym rynku, pod względem ilościowym** – pod warunkiem, że eksport również zostałby istotnie ograniczony. Krajowe zapotrzebowanie na siarkę byłoby wówczas zaspokajane siarką wydobywaną ze złoża Basznia, siarką pozyskaną innych źródeł, siarką z obecnych zapasów czy też ewentualnie z importu. W takich warunkach podaż siarki prawdopodobnie byłaby wystarczająca zarówno dla zaspokojenia potrzeb sektora nawozowego, jak i polskiego rolnictwa. Tym bardziej, że w ostatnich latach zwiększył się wolumen importu nawozów mineralnych do Polski, w tym również nawozów

zawierających w swoim składzie siarkę. Podwyższona zmienność cen detalicznych nawozów mineralnych na krajowym rynku, w tym również nawozów zawierających w swoim składzie siarkę na skutek wstrzymania wydobycia siarki w kopalni Osiek jest w ocenie IERiGŻ mało prawdopodobna.

Jednocześnie informuję, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi monitoruje na bieżąco sytuację dotyczącą dostępności nawozów mineralnych na rynku, ich cen i ich wpływu na kształtowanie się opłacalności produkcji rolniczej. W tym celu korzysta z analiz rynku nawozów mineralnych wykonywanych przez Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego i zbiorczej informacji opracowanej przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz z opracowań Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, który wykonuje comiesięczne raporty w zakresie sytuacji na rynku nawozów mineralnych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Małgorzata Gromadzka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
2. Minister Aktywów Państwowych